

A Magyar Mérnöki Kamara hatáskörébe tartozó földmérési (geodéziai) jogosultságok

Holéczy Ernő műszaki igazgató, Pannon Geodézia Kft.,
a Magyar Mérnöki Kamara Geodéziai és Geoinformatikai Tagozatának elnöke

A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Mktv.) hatályba lépését követően az addig különböző minisztériumok, hatóságok privilégiumában álló mérnöki jogosultságok a kamarákhoz kerültek. A földmérési szakterületet hosszú éveken keresztül nem egyértelmű, sokszor ellentmondásban lévő szabályozások jellemezték. A jogosultságok jogszabályi háttere a közelmúltban újból változott, ezért az alábbi cikkben a jelenlegi helyzet összefoglalására törekedtem.

Előzmények

A mérnöki rendtartásról szóló 1923. XVII. tc. a jogszabály célját a következőkben határozta meg: „A törvény célja az, hogy szabályozza a mérnöki cím viselésének jogosultságát, szabályokat állapítson meg a mérnöki gyakorlat terén a mérnöki kamara intézményének megalkotásával, amellyel egy életképes önkormányzati szervet is teremteni szándékozik. Előzménye az 1878-ban alakult Magyar Mérnök- és Építész Egylet. A mérnöki kamara és mérnöki tanács rendeltetése, hogy a mérnöki karnak erkölcsi tekintélye és hazafisága felett őrködjék; a kamara tagjainak jogait és érdekeit védje; a mérnökök működésének jog- és szabályszerűségét ellenőrizze... a kar erkölcsi színvonalának emelését és érdekeinek fejlesztését véleményadás és javaslattétel útján előmozdítsa.” [1] Megalakult a törvény biztosította országos hatáskörrel a Budapesti Mérnöki Kamara köztestület, amely később létrehozta területi szerveit is. Elnöksége felsőházi tagsággal, illetve vármegyei képviselőséggel járt (!!!). 1945 márciusában Szálasi feloszlatta a többi köztestülettel együtt. Adományokból és tagdíjból épült székháza (Budapest, V. kerület Szalay u. 4.) ekkor állami tulajdonba került.

1989-ben az egyesületi törvény alapján létrejött a Magyar Mérnöki Kamara Egyesület, későbbi (1992 utáni) neve Mérnök Egylet, melynek fő célja a kamarai törvény elfogadtatása. Országos hatáskörű volt, megyei szervezetekkel

[2]. 1996-ban alakultak meg a területi (megyei) kamarák, melyek szövetségként jött létre 1997 januárjában a Magyar Mérnöki Kamara.

Az Mktv. műszaki tervezői és szakértői tevékenységet említ, de 1996-ban a geodéziai szakterületen nem volt egyértelmű tervezői jogosultság. Célként fogalmazódott meg a kamarai tagozat vezetésében, hogy jogszabályi háttérrel rendelkező geodéziai tervezői jogosultság jöjjön létre, hasonlóan a többi mérnöki szakterülethez, hisz a geodéziai tervezés is a tervezési folyamat része.

1990 előtt a földmérési szakterületen igen „laza” szabályozás volt, gyakorlatilag bárki végezhetett földmérési munkát. (A geodéziai vállalatoknál, hivataloknál gimnáziumi érettségivel, tanfolyam elvégzésével műszaki ügyintéző munkakörben lehetett dolgozni.) Valószínű, hogy ennek okairól külön cikkben érdemes lenne foglalkozni, a témában nálam járatosabb szerző felkérésével.

A magánföldmérői tevékenységhez az ún. „Földmérő névjegyzékbe” vételre volt szükség. Feltétel volt a megyei földhivatali szakfelügyelő előtti szakmai vizsga, de végzettség szempontjából nem volt komoly előírás.

A megfelelő jogosultsági szabályozás hiánya, a sokszor szakszerűtlen munkavégzés jelenünkre is kihat. Gondoljunk csak sok kataszteri térkép műszaki állapotára, vagy azokra a bírósági perekre, amelyek igen sok esetben a nem megfelelő műszaki színvonalon készített földmérési dokumentációkra, kitűzésekre vezethetők vissza.

Első lépés volt a szakmai színvonal megerősítésében az ingatlanrendező földmérői minősítés 1990. évi megjelenése. Ezt a minősítést már csak felsőfokú szakmai végzettséggel lehetett elnyerni. Átmeneti intézkedésként a nagy gyakorlattal rendelkező technikusok, egy kiegészítő képzés elvégzését követően, minősítettek válhattak.

Létezett még az ún. SzM-g mélyépítési geodéziai tervező jogosultság, mely szakterületünkön nem terjedt el. Gyakori volt, hogy mélyépítési szakági tervezők kértek és kaptak ilyen jogosítványt, mondván, megoldják ők a geodéziai feladatokat is. Ez a jogosultság később átkerült

a Magyar Mérnöki Kamarához (MMK), de egy joghézag miatt SzGD geodéziai szakértői engedélyre sorolódott át.

Bevezetőm végezetéül példaként említem Veszprém város 1925. évi kataszteri felmérését, melyet több alkalommal használtam szakértőként. A felmérés mérési vázlatai tartalmazzák segédmérnöként Hazay professzor úr, s még három másik mérnök aláírását. A felmérés anyaga ma is kiválóan felhasználható az igazságügyi szakértői gyakorlatban, ellentétben sok, a világháborút követő évtizedekben készült térképfelújítás, felmérés anyagával. Nyilvánvaló az összefüggés a megfelelő képzettség és szakértelem, valamint az elvégzett munka szakmai színvonala között. E szakmai szint biztosítása a mérnöki kamara egyik fő feladata.

A jelenlegi szabályozás

Lényegi szabályokat tartalmaz az Mktv. 1. § (1) bekezdése, melynek 2009. október 1-ig hatályos szövege az következő volt: „Törvény, kormányrendelet (a továbbiakban: jogszabály) által engedélyhez és névjegyzékbe vételhez (a továbbiakban együtt: jogosultság) kötött, építésüggyel kapcsolatos önálló mérnöki, illetve építészet-műszaki tervezési (tervelenőri), településtervezői és építésügyi műszaki szakértői, továbbá településrendezési szakértői tevékenység (a továbbiakban együtt: mérnöki, illetve építészet tevékenység) – a (4) és (5) bekezdésben és az 52/A. §-ban foglaltak kivételével – csak az ezen törvényben szabályozott kamarai tagság alapján folytatható. A törvény alkalmazásában mérnöki, illetve építészet tevékenységnek minősül a földmérési és térképészeti, a területrendezési tervezői, valamint a táj- és kertépítészet tervezői tevékenység is.”

A jelenleg, 2009. október 1-től hatályos rendelkezés: „Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényben meghatározott építészet-műszaki tervezési, tervelenőri, településtervezési, valamint építésügyi műszaki szakértői és településrendezési szakértői, továbbá – ha az adott tevékenységet szabályozó külön törvény úgy rendelkezik – más, törvényben vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendeletben engedélyezéshez kötött, építésüggyel összefüggő tevékenységet (a továbbiakban együtt: mérnöki, illetve építészet tevékenység) – a (3) és (4) bekezdésben, illetve kormányrendeletben foglaltak kivételével – csak az folytathat, aki az e törvényben szabályozott kamarai tagsággal rendelkezik.”

Lényeges változás, hogy a törvény nem nevesíti külön a földmérési és térképészeti tevékenységet, s egyetlen más tevékenységet sem. Ezt a változást sokan úgy értelmezték, hogy a földmérés már nem tartozik az Mktv. hatálya alá. Ez az értelmezés hibás, hisz a törvény alapvetően az építésüggyel kapcsolatos mérnöki tevékenységet szabályozza, s a gyakorlati geodézia munkafeladatainak túlnyomó része kapcsolódik az építésügyhöz.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a törvény az 1996-os kihirdetése óta jelentős változáson esett át, a tervező és szakértő mérnök kamarájából építésügyi tervezők és szakértők kamarája lett. Ez azt eredményezte, hogy több mérnöki szakterület (pl. agrár, vegyész) kötelező kamarai tagsága megszűnt. Az MMK ezzel nem ért egyet, s célként fogalmazta meg az eredeti szabályozás visszaállítását. Így szakterületünkön, a törvény jelenlegi rendelkezése alapján a kötelező kamarai tagság előírása nem vonatkozik az építésügyön kívüli földmérési tevékenységekre. (Ilyen pl. a kataszteri térképek és olyan vázrajzok készítése, amelyek nem vesznek részt építésügyi hatósági eljárásban.)

A földmérési szakterület alaptörvénye a *földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény (Fttv.)*. A törvény és végrehajtási rendelete [21/1997. (III. 12.) FM–HM együttes rendelet] határozza meg a földmérési és térképészeti szakképzettségeket és az ingatlanrendező földmérői minősítést. Sokan ellentmondást véltek felfedezni az Mktv. és a Fttv. között, holott a szabályozások összhangban vannak. Az Fttv. meghatározta a földmérési szakképzettségek teljes körét, közép- és felsőfokú szinten. A középfokú végzettség jogosít földmérési munka végzésére, de nem jogosít annak felelős irányítására, a „minőség tanúsítására”.

Szintén lényeges rögzíteni, hogy az ingatlanrendező földmérői minősítés nem mérnök kamarai jogosultság. A minősítést a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által kijelölt Ingatlanrendező Földmérői Minősítő Bizottság javaslatára a FÖMI adja ki, és vezeti a névjegyzéket. Korábban sokan feltették a kérdést, hogy miért nem került át a névjegyzék vezetése a mérnöki kamarához. A válasz egyértelmű: az ingatlanrendező földmérői minősítéssel rendelkezők köre bővebb, mint akire az Mktv. vonatkozik. (pl. a földmérés területén hatósági feladatokat ellátó szakemberek.)

Az Fttv. 29.§. (5) bekezdés c) pontja alapján felhatalmazást kapott a Kormány, hogy rendelet-

ben határozza meg az egyes sajátos célú földmérési és térképészeti tevékenység részletes szabályait és követelményrendszerét. E felhatalmazást az Fttv. korábban másként fogalmazta meg, de gyakorlatilag arra adott felhatalmazást és kötelezettséget, hogy a földügynön kívüli geodéziai tevékenység is szabályozásra kerüljön. Erre 10 évet kellett várni [lásd alább a 104/2006. (IV. 28.) Korm. rendeletet].

Az Fttv. mellett igen jelentős szereppel bír a geodéziai gyakorlatban az *épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.)*. Az Étv.-hez kapcsolódó szabályokkal a gyakorló geodéta nap, mint nap találkozik (OTÉK, építési tervdokumentációk, telekalakítások stb.).

Az egyes tervezői és szakértői jogosultságokat több kormány- és miniszteri rendelet szabályozta az Étv. felhatalmazása alapján, s ez igen heterogén viszonyokat teremtett, mind a jogosultságokat kiadó kamarák, mind a jogosultsággal rendelkezők körében. A geodéziai tervező jogosultság szabályozása először a 34/2002. (IV. 27.) FVM rendeletben jelent meg. Jellemzője volt a kétfokozatú jogosultság, egy teljes tevékenységi kör végzésére jogosító vezető tervezői (GD-1) jogosultság, és egy szűkített tevékenység végzésére lehetőséget biztosító tervezői (GD-2) tevékenység. A jogszabály végzettségi követelményként írta elő a vezető tervezői jogosultsághoz a szakirányú egyetemi végzettséget (földmérő szakos építőmérnök), a részlegesen szakirányú egyetemi végzettség (egyéb építőmérnök, bányamérnök, erdőmérnök) és a szakirányú főiskolai végzettség (GEO) esetében két éves továbbképzést (szakmérnöki) követelt meg. Az *MMK Geodéziai és Geoinformatikai Tagozata* (a továbbiakban: MMK GGT) ez utóbbi rendelkezést nem tartotta indokoltnak, de más, nagyobb létszámú szakterület (pl. építészek) lobi tevékenysége erősebb volt, s maradt a két éves továbbképzés követelménye, amely – véleményem szerint – jogos felháborodást váltott ki a több évtizede geodéziai tevékenységet folytató, Székesfehérvárott végzett földmérő mérnökök körében.

Az EU jogharmonizáció tette indokolttá, hogy egy egységes elvek szerinti, végzettség alapú szabályozás lépjen életbe, mely vonatkozik valamennyi, az építésüggyel kapcsolatos tervezői szakértői tevékenységre, így a geodéziai tervezői tevékenységre is. Az új szabályozást a 104/2006. (IV. 28.) Korm. rendelet a településtervezési és építészeti műszaki tervezési, valamint az építésügyi műszaki szakértői jogosultság szabályairól

szóló rendelet (köznap nyelven a jogosultsági rendelet) tartalmazza. A rendelet a geodézia vonatkozásában az. 1. sz. melléklet I. 5. pontja szerint az alábbiakat rögzíti:

„5. Geodéziai tervezés szakterülete
(betűjele: GD)

5.1. Geodéziai tervezési jogosultsággal véggezhető tevékenység:

- a) az építést előkészítő, a megvalósulást dokumentáló geodéziai feladatok végzése,
- b) minden olyan geodéziai dokumentáció elkészítése, mely az építésügy körébe tartozó jogszabályokban meghatározott hatósági eljárásokban részt vesz. Ingatlan-nyilvántartási térképet is érintő, illetve felhasználó geodéziai feladatok végzéséhez ingatlanrendező földmérői minősítés is szükséges.

5.1.1. A tevékenységhez szükséges képzettség: alapképzésben vagy mesterképzésben szerzett szakképzettség földmérő és földrendező mérnök, okl. földmérő- és térinformatikai mérnök, okl. építőmérnök, illetve a Jr. 3. § (8)–(9) bekezdése szerint ezekkel egyenértékű képzettség.”

A jogosultsági rendelet 3. melléklete sorolja fel az építésügyi műszaki szakértői szakterületeket, közöttük a *geodéziai szakértői (GD-Sz)* területet.

A rendelet alapján az MMK által kiadott „*Segédlet az építmény tervezői és szakértői jogosultságokkal végezhető mérnöki tevékenységekről*” az egyes tervezői és szakértői területek részterületeit adja meg, mely a *geodéziai tervezés* esetében:

„Részterületek:

- építménytervezés célját szolgáló térképek készítése (pl. állapotfelmérés, tervezési alaptérkép készítés),
- településtervezéshez, területrendezéshez, területfejlesztéshez szükséges térképek készítése,
- építéshatósági eljárásokhoz szükséges tervek, vázrajzok elkészítése (pl. földrészlet megosztása, kisajátítási terv),
- a megvalósult állapot geodéziai műszaki dokumentációjának elkészítése (pl. megvalósulási térkép, kisajátítási dokumentáció, közművezetékek bemérése),
- térinformatikai alapokon készülő geometriai alapadatok műszaki adatnyilvántartása,
- építési feladatok geodéziai irányítása és ellenőrzése (pl. építmények, épületek geo-

déziai kitűzése, geodéziai művezetése, mérnökgeodézia).”

A geodéziai szakértés részterületei a „Segédlet” alapján:

„Geodéziai szakértői jogosultsággal a szakterületen teljes körűen végezhető az épített környezet alakításával kapcsolatos geodéziai vonatkozású kérdések ok-okozati összefüggéseinek magas szakmai színvonalú értékelése, ezen belül a vitatott esetek megítélése; a hibák, károk, illetve ezek okainak feltárása; és mindezekkel kapcsolatban szakértői vélemények készítése, szakmai tanácsadás, javaslatlétel.

Részterületek:

- építványtervezés célját szolgáló térképek szakértői véleményezése, javaslatlétel,
- településtervezés, területfejlesztés célját szolgáló térképek szakértői véleményezése, javaslatlétel,
- építéshatósági eljárásokhoz szükséges tervek szakértői véleményezése, javaslatlétel,
- a megvalósult építmények geodéziai vizsgálata, szakvélemény készítése,
- térinformatikai alapokon készülő geometriai alapadatok műszaki adatnyilvántartásával kapcsolatos megvalósítási tanulmányok, szakvélemények készítése.”

Fontos megjegyezni, hogy a geodéziai gyakorlatban előforduló feladatok túlnyomó része a tervezés tevékenységi körébe tartozik. A szakértői jogosultsággal nem végezhető tervezői tevékenység, s tervezői jogosultsággal sem végezhető szakértői tevékenység.

Az új jogosultsági rendszer sajátossága volt továbbá az, hogy a korábbi kétfokozatú tervezői jogosítás helyett alapvetően csak egy fokozatú, teljes jogkörű tevékenységi kört határozott meg szakterületenként. Korlátozott jogkörű tervezési jogosultság kiadására csak abban az esetben adott lehetőséget, ha a kérelmező rendelkezett a szükséges szakirányú végzettséggel, de tervezési gyakorlata nem érte el az előírt időtartamot, mely egyetemi (MSc) végzettséggel 2 év. Főiskolai (BSc) végzettséggel a szakmai gyakorlati idő minimuma 7 év. Szakértői jogosultság csak egyetemi szintű (MSc) végzettség esetén adható meg, minimum 8 év gyakorlati idővel. Az MMK GGT a szakirányúsággal kapcsolatos állásfoglalásában rögzítette, hogy a szakirányú egyetemi végzettséggel egyenértékűnek tekinti a szakmérnöki képzéssel kiegészített szakirányú főiskolai végzettséget. A szakmai gyakorlati idő alatt a főállásban (napi 8 órában), jogosult tervező irányítása

mellett végzett tevékenységet kell érteni, s nem a diploma megszerzése óta eltelt időt.

Lényeges átmeneti intézkedése volt a jogosultsági rendeletnek, hogy a korábban tervezői fokozatú (a geodéziai tervezés esetében: GD-2) jogosultságokat korlátozott jogkörűként sorolta át. A teljes jogkört külön kell kérelmezni azoknak, akik megfelelnek a végzettségi és gyakorlati követelményeknek. A jogosultsági rendelet 2009. október 1-től hatályos módosítása szerint az MMK nem adhat ki korlátozott jogkörű tervezői jogosultságot.

A korlátozott jogkörű geodéziai tervezői jogosultsággal (GD-korl) végezhető tevékenységeket az MMK jogosultsági kérelmek elbírálási szabályzatában az alábbiak szerint határozta meg:

- építványtervezés célját szolgáló térképek készítése legfeljebb 10 ha, vonalas létesítmény esetében legfeljebb 10 km terjedelemben (pl. állapotfelmérés, tervezési alaptérkép készítése),
- településtervezéshez, területfejlesztéshez szükséges térképek készítése, teljes jogkörű geodéziai tervező irányításával,
- építéshatósági eljárásokhoz szükséges tervek, vázrajzok elkészítése (pl. földrészlet megosztása, kisajátítási terv),
- a megvalósult állapot geodéziai műszaki dokumentációjának elkészítése 10 ha, vonalas létesítmény esetében 10 km terjedelemben (pl. megvalósulási térkép, kisajátítási dokumentáció, közművezetékek bemérése). Települési közműnyilvántartások, közmű üzemeltetői szakági nyilvántartások létrehozása, továbbvezetése csak teljes jogkörű geodéziai tervező felügyeletével történhet,
- térinformatikai alapokon készülő geometriai alapadatok műszaki adatnyilvántartása, teljes jogkörű geodéziai tervező irányításával,
- geodéziai művezetés legfeljebb 2000 m² beépített alapterületű vagy 30 m magasságú építmény esetén. Építési beruházások geodéziai felelőse csak teljes jogkörű tervező lehet.

Alapvetően változtatott a jogosultsági rendelet a szakirányú végzettség meghatározásában is, igazodva szintén az EU gyakorlathoz (Bolognai folyamat). A végzettséget alapvetően nem a diploma megnevezése, hanem tartalma, azaz a felvett és teljesített szakirányú tárgyak kredit/félévóra mennyisége határozza meg. (A kredites képzésben nem járatosak kedvéért 1 kredit = 1 félévben, heti egy órában hallgatott és eredményes lezárt

tárgy.) Az MMK szakmai tagozatai feladatuk kapták, hogy szakterületük felsőoktatási intézményeivel együttműködve határozzák meg a szakirányúság követelményrendszerét BSc/főiskola, illetve MSc/egyetem szinten. Ez szakterületünkön a BME Építőmérnöki Kar, a Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar és az MMK GGT egyeztetésével alakult ki, figyelembe véve az MMK alapelveit. A geodéziai szakterületen a szakirányú végzettséghez legalább 140 kredit (fél-évóra) szükséges a szakmai tárgyakból. Sokszor felmerülő kérdés, hogy a korábban szerzett szakirányú, illetve részlegesen szakirányú végzettségek miként felelnek meg az új követelményeknek. Általánosságban elmondható, hogy nem szükséges elvégezni a leckekönyv alapján a fél-évóra számítását, ha a kérelmező szakirányú egyetemi végzettséggel rendelkezik, illetve, ha szakirányú főiskolai végzettségét geodéziai tárgyú szakmérnöki képzéssel kiegészítette. A három éves szakirányú főiskolai végzettség önmagában nem elegendő, a fél-évórak nem adják ki a szükséges 140 kreditet. Függetlenül az oklevél megszerzésének időpontjától változó mértékű a „kredithiány”, átlagosan 16 kredit. A hiányzó kreditek megszerzésére a fentebb említett két felsőoktatási intézményünk lehetőséget biztosít.

Korábban a részlegesen szakirányú egyetemi végzettségű mérnök is kaphatott geodéziai tervezői jogosultságot (építőmérnök, bányamérnök erdőmérnök), ha geodéziai tárgyú szakmérnöki végzettséget is szerzett. Elméletileg a lehetőség ma is adott, de esetünkben magas a „kredithiány”, melynek megszerzése jelentős energiát – és költséget – igényel.

Az új (első) jogosultságot kérelmezők esetében a jogosultsági rendelet 5. §-a *jogosultsági vizsga* teljesítését is előírja, melynek során a szakterülethez kapcsolódó jogi, pénzügyi, szabvány- és minőségügyi szakmai ismereteket kéri számon. A korábbi szabályozás megadta azt a lehetőséget a jogosultsági kérelmeket első fokon elbíráló megyei (területi) kamaráknak, hogy a nagy gyakorlattal rendelkező kérelmezőket a vizsga teljesítése alól felmentsék. Erre az új szabályozás nem ad lehetőséget.

A jogosultsági rendelettel egy időben jelent meg a 103/2006. (IV. 28.) Korm. rendelet az építéssel kapcsolatos egyes szabályozott szakmák gyakorlásához kapcsolódó szakmai továbbképzési rendszer részletes szabályairól (továbbiakban *továbbképzési rendelet*). A rendelet más szakmákhoz (orvos, pedagógus stb.) hasonlóan

továbbképzési kötelezettséget ír elő a már tervezői, szakértői jogosultsággal rendelkező számára. A továbbképzés teljesítése feltétele a jogosultságok 5 évenkénti megújításának. A továbbképzés két részből áll; egy kötelező jogi, szabvány- és minőségügyi tanfolyamból, amely kiegészül egy szakmai modulal is; valamint szabadon választható szakmai továbbképzésből. A kötelező továbbképzést öt év alatt egy alkalommal kell teljesíteni. A szabadon választható szakmai továbbképzés esetén a szakmagyakorló a továbbképzési rendeletben meghatározott továbbképzési formák (posztgraduális képzés, konferenciák, szakmai napok, bemutatók, cikkek írása stb.) közül szabadon választhat, lényeg, hogy öt év alatt 20 továbbképzési pontot kell teljesítenie. A kötelező továbbképzések szervezőit az MMK pályázat útján választja ki, s lehetőséget kaptak a kamarai szervezetek is továbbképzések szervezésére. Az MMK létrehozott egy Internet alapú távoktatásos továbbképzést, amely minimális díj ellenében kényelmes lehetőséget biztosít a továbbképzésre kötelezetteknek. A geodéziai területen a Fejér Megyei Mérnöki Kamara a GEOINFO Nonprofit Kft.-vel összefogva alakított ki egy már működő távoktatási továbbképzési lehetőséget.

A szabadon választható továbbképzési lehetőségek száma rohamosan nő, egyre nagyobb számban szerveznek a megyei mérnöki kamarák, tagozatunk szakmai csoportjaival összefogásban ilyen rendezvényeket, olyan programokkal, amelyek valóban hasznosak tagjaiknak, s nem mellékes, hogy ingyenesek vagy minimális a részvételi díj. Öröndöletes, hogy az MFTTT helyi szervezetei is csatlakoztak, sőt sok esetben kezdeményezték a továbbképzéseknek. Az egyes szakmai rendezvények pontértékét a szakmai tagozatok – köztük az MMK GGT – javaslata alapján a MMK Továbbképzési Bizottsága állapítja meg, az adminisztrációt az MMK Továbbképzési Irodája bonyolítja.

Az előbbieken az építésügyhöz kapcsolódó tervezői, szakértői jogosultságokról volt szó. E cikk írásakor még hatályos, megjelenésekor viszont már nem lesz hatályos egy másik szabályozás, amely szakértői jogosultságot állapít meg a földmérés és térképészet területén, a 61/1994. (XI. 8.) FM rendelet a mező- és erdőgazdálkodási, valamint az élelmiszer-ipari tevékenységhez kapcsolódó szakértői működés engedélyezésével kapcsolatos eljárásról (a továbbiakban: *FM szakértői rendelet*). E rendelet az erdő- és mezőgazdaság területén a mérnöki végzettséget igénylő szakértői szakterületek engedélyezési és

névjegyzék vezetési kötelezettségét az MMK hatáskörébe helyezi. A rendelet 2. számú melléklete alapján a földmérés, térképészet, távérzékelés területén a következőket:

„Nagyméretarányú térképkészítés (FT-1)

Kataszteri térképkészítés (FT-2)

Topográfiai térképkészítés (FT-3)

Mérnökgeodézia (létesítmény-geodézia) (FT-4)

Geokartográfia (földrajzi térképészet) (FT-5)

Tematikus térképészet (FT-6)

Távérzékelés és annak mezőgazdasági (földhasználat, növényzet, termésbecslés, erdők) térképészeti alkalmazása (FT-7)

Földügyi térinformatika (geoinformatika) (FT-8)

Ingatlanokkal kapcsolatos geodéziai munkák (FT-9)

Földmérési, térképészeti és távérzékelési munkák (FT-10)

– ellenőrzése (FT-10a)

– vizsgálata (FT-10b)

– műszaki-gazdasági elemzése (FT-10c)

– számítógépes feldolgozása (FT-10d).

Eddigi tapasztalatunk az, hogy e jogosultságokat ritkán kérik. E cikk írásakor 34 fő rendelkezik FT szakértői jogosítvánnyal. A mérnökgeodézia (létesítmény-geodézia) szakterület átfedésben van a korábban említett építésügyi geodézia szakértő (GD-Sz) szakterülettel, s ez eddig elkerülte a jogalkotók figyelmét.

A szakértői engedély megszerzésének feltétele a 21/1997. (III. 12.) FM–HM együttes rendelet szerinti felsőfokú végzettség, egyetemi végzettséggel 8 év, főiskolai végzettséggel 10 év szakmai gyakorlat. További feltétel még az FT-1, FT-2, FT-9 szakterületeken az ingatlanrendező földmérői minősítés, és két éves földügyi igazgatási gyakorlat. A rendeletet a 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet 2010. január elsejével hatályon kívül helyezte, de nem rendelkezett arról, hogy az ilyen jogosultságok meddig érvényesek. Tagozatunk véleménye az, hogy a kiadott FT jogosultak a kiadott engedély lejártáig végezhetik e szakértői tevékenységet. Bízunk abban, hogy a számunkra logikátlan jogszabályalkotás (dereguláció) idővel rendeződik.

A 2005. évi XLVII. törvény az igazságügyi szakértői tevékenységről 3.§ (3) bekezdés c) pontja szerint az igazságügyi szakértővé válás egyik feltétele, hogy az igazságügyi szakértői névjegyzékbe az vehető fel, aki a szakterületén működő szakmai kamara tagja, ha a tevékenység folytatásához a kötelező kamarai tagságot jogszabály előírja. A törvény végrehajtási rendelete a 9/2006. (II. 27.) IM rendelet, melynek 17. § (1)

bekezdése szerint a földmérési és térképészeti szakterületen az vehető fel az igazságügyi szakértői névjegyzékbe, aki tagja a mérnöki kamarának, és a mérnöki kamara által vezetett szakértői névjegyzékben a szakterületnek megfelelő érvényes bejegyzéssel rendelkezik. Mivel a földmérési igazságügyi szakértői kirendelések több földmérési részterületet is érinthetnek, ezért az MMK GGT állásfoglalása szerint mind a GD-Sz, mind az FT szakértői jogosultsággal rendelkező szakértő megfelel az előbbi feltételnek.

Az MMK Geodéziai és Geoinformatikai Tagozata állásfoglalásában rögzítette még, hogy a földmérési feladatok végzése általában csapattmunka, melyekben feladat jut a technikusnak, a szerkesztőnek, a mérnöknek egyaránt. Ebből adódóan, a megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező geodéta neve felmérőként, készítőként, szerkesztőként stb. szerepelhet a geodéziai dokumentációkon, de elvárás, hogy a feladat felelős irányítója, a minőség-tanúsítója rendelkezzen megfelelő jogosultsággal.

A fentebb említett 104/2006. (IV. 28.) Korm. rendelet szűkítette az ingatlanrendező földmérői minősítéssel rendelkező technikusok által végezhető tevékenységek körét. GD-T jogosultságot csak mérnöki végzettséggel lehet szerezni. A „szerzett jogot” visszamenő hatállyal nem lehet csorbítani, így e probléma mielőbbi megoldásra vár.

Jogosultságok ellenőrzése

Az előbbieken a jogosultságok rendszeréről volt szó. Nyilvánvaló, hogy a rendszer akkor működik szabályosan, ha azt ellenőrzik. Az MMK és azon belül a GGT alapvető célja, hogy védje tagjainak érdekeit, így felhívja a figyelmet arra, hogy a terveket, dokumentációkat átvevő, engedélyező, záradékoló stb. szervek, hatóságok ellenőrizzék, hogy a tervező rendelkezik-e a szükséges jogosítvánnyal. Természetesen a vonatkozó jogszabályok, szabályzatok is rendelkeznek az ellenőrzési kötelezettségről.

Az Fttv. 26. §-a szerinti szakigazgatási szerv az ingatlanügyi hatóság, azaz a földhivatalok. E törvény 27. § d) pontja szerint a szakigazgatás szervei ellenőrzik a földmérési és térképészeti tevékenységet, e tevékenység végzésére vonatkozó jogosultsági előírások betartását. A FVM Földügyi és Térképészeti Főosztály által 2002. március 8-án kiadott F.2. szabályzat az Fttv. előírását helyesen értelmezve, a III. rész 3.1.1.a. pontjában előírja, hogy a vizsgálat során ellenőrizni kell, hogy a munkát jogosult személy végezte-e. Az

elmúlt években sok helyütt felmerült, hogy mit is kell érteni a „jogosultság” szó alatt. Tagozatunk véleménye egyértelmű: amit jogszabályok jogosultságként határoznak meg.

A 104/2006. (IV. 28.) Korm. rendelet 9. § (9) bekezdése szerint a tervezőnek az általa készített építészeti-műszaki terveket, iratokat és számításokat, a tervezői nyilatkozatot alá kell írnia, és ezzel azonos helyen fel kell tüntetnie szakképesítését, értesítési címét (lakcím, székhely, telephely), valamint a tervezői névjegyzékben szereplő nyilvántartási számát.

A 246/2009. (XI. 3.) Korm. rendelet módosította a földhivatalokról, a Földmérési és Távérzékelési Intézetéről, a Földrajzinév Bizottságról és az ingatlan-nyilvántartási eljárás részletes szabályairól szóló 338/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletet, valamint az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletet. A módosítás szerint 2010. január elsejével a Kormány építésügyi hatóságként az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény szerinti telekalakítási eljárásokban – a műemléki védetség alatt álló, valamint a honvédelmi és katonai célú ingatlanok kivételével – első fokon a körzeti földhivatalt, másodfokon a megyei földhivatalt jelöli ki. A telekalakítási eljárás megindítása iránti kérelemhez minden esetben mellékelni kell a külön jogszabályban meghatározott geodéziai tervezési szakterületen építészeti-műszaki tervezési jogosultsággal és ingatlanrendező földmérő minősítéssel rendelkező földmérő által elkészített telekalakítási dokumentációt.

A fentebb idézett rendelkezések szerint egyértelmű, hogy a hatóságoknak a geodéziai és azon belül a telekalakítási dokumentációk vonatkozásában a tervező jogosultságát ellenőrizniük kell. Bár véleményünk szerint a jogszabályok világosan fogalmazzák, igen eltérő gyakorlat alakult ki az ország egyes megyéi, települési építési hatóságai között. Remélhetőleg ezt az értelmezési problémát oldja fel a január 1-től életbe lépő építésügyi telekalakítási hatósági eljárás.

Az előbbieken a szakterületünkre vonatkozó jogosultsági szabályozások lényegesebb elemeire tértem ki. A hivatkozott kamarai szabályozások megtalálhatók és letölthetők az MMK honlapjáról (www.mmk.hu) és az MMK GGT honlapjáról (www.agt.bme.hu/kamara). A geodéziai tervezői és szakértői jogosultságokkal rendelkező szakemberek naprakész adatbázisa szintén megtalálható és lekérdezhető az MMK honlapján, illetve

igény esetén tagozatunk vállalja, hogy a listákat eljuttatja a hatóságok felé.

Összegzés

A fentiek alapján megállapítható, hogy az építésügyhöz kapcsolódó földmérési (geodéziai) szakterületen önálló mérnöki tevékenységet csak az végezhet, illetve irányíthat, aki a mérnöki kamara tagja és az elvégzendő feladattól függően rendelkezik geodéziai tervezői, vagy szakértői jogosultsággal. A jogszabályok szakmánkat érintő részeinek kidolgozásában, véleményezésében az MMK GGT aktívan részt vett, de a jogszabályalkotók sajnos nem mindig az általunk javasoltakat fogadták el. Célunk az volt, hogy javaslatainkkal a földmérés elmúlt évtizedekben igen megtépzott tekintélyét helyreállítsuk. Ennek egyik eleme, ha a földmérési feladatokat magas felkészültségű, nagy gyakorlattal rendelkező, magukat folyamatosan továbbképző mérnökök végzik, illetve irányítják, aki munkavégzésük során betartják az MMK etikai szabályait is. A szakterület elismertségét növeli továbbá, ha a többi mérnöki szakterülettel azonos szinten szabályozott, s a geodéta mérnök egyenrangú tagja a mérnökök legitim, demokratikus és törvény által támogatott szervezetének.

IRODALOM

- [1] <http://www.tankonyvtar.hu/historia-1988-05/historia-1988-05-081013>
- [2] http://bomek.hu/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=7&Itemid=24

Surveying rights under the authority of the Hungarian Chamber of Engineers *Holéczy, E.*

Summary

In Hungary, any independent engineering activity, connected to constructions geodesy, is allowed to specialists who are members of the chamber of engineers and have special permits. The according laws have been worked out by the active assistance of Surveying and Geo-information Division of the Hungarian Chamber of Engineers. The present article is an overview of this codification work.